

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

COM(2010) 537 final – 2010/0266 (COD)

și privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori

COM(2010) 539 final – 2010/0267 (COD)

(2011/C 107/06)

Raportor: **dl Gilbert BROS**

La 11 noiembrie 2010 și la 13 octombrie 2010, în conformitate cu articolele 42, 43 alineatul (2) și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Parlamentul European și, respectiv, Consiliul au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

COM(2010) 537 final – 2010/0266 (COD).

La 11 noiembrie 2010 și la 19 octombrie 2010, în conformitate cu articolele 42, 43 alineatul (2) și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Parlamentul European și, respectiv, Consiliul au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori

COM(2010) 539 final – 2010/0267 (COD).

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 februarie 2011.

În cea de-a 469-a sesiune plenară, care a avut loc la 16 și 17 februarie 2011 (ședința din 16 februarie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 96 voturi pentru și 1 abținere.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Alinierea Regulamentelor nr. 73/2009 (plăți directe) și nr. 1698/2005 (dezvoltare rurală) la Tratatul de la Lisabona presupune înlocuirea procedurii de comitologie actuale cu o distincție între actele delegate și actele de punere în aplicare. CESE acordă o mare importanță proceselor de consultare a părților implicate și a statelor membre care au loc la elaborarea actelor europene și solicită menținerea lor.

1.2 Linia de demarcație dintre actele delegate și actele de punere în aplicare face obiectul unor interpretări divergente ale Consiliului și Comisiei. De aceea, CESE consideră că alegerea unei proceduri anume pentru fiecare act trebuie făcută pe baza unor criterii clare.

1.3 În opinia CESE, este imperios necesar ca actele delegate să facă obiectul unei delegări a cărei durată trebuie stabilită. În

plus, acestea ar trebui rezervate pentru domenii în care este nevoie de luarea rapidă a unor decizii.

1.4 Actele de punere în aplicare ar trebui să se refere la cazurile în care este de dorit ca punerea în aplicare să fie armonizată între statele membre. În anumite domenii, această armonizare este recomandată mai ales pentru a se evita denaturarea concurenței. Astfel, în opinia CESE, actele referitoare, de exemplu, la regulile specifice de punere în aplicare a actelor din cadrul celui de-al doilea pilon al PAC sau cele legate de punerea în aplicare a măsurilor din domeniul mediului ar trebui incluse în categoria actelor de punere în aplicare, contrar propunerii Comisiei.

1.5 CESE întâmpină cu satisfacție faptul că Comisia profită de aceste revizuiți ale regulamentului pentru a adăuga măsuri de simplificare. Cu toate acestea, eforturile de simplificare se referă în primul rând la administrație, deși ar trebui să poată simplifica în primul rând activitatea agricultorilor.

1.6 CESE consideră deosebit de importantă prezentarea de către statele membre, la intervale regulate, a progreselor în materie de dezvoltare rurală. Comitetul atrage atenția asupra faptului că, din cauza scăderii numărului de rapoarte pe care statele membre trebuie să le prezinte Comisiei cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a planurilor strategice, informațiile disponibile pe această temă riscă să se împuțineze.

1.7 CESE se exprimă în favoarea măsurii prin care agricultorii foarte mici sunt scutiți de obligația de a declara toate suprafețele agricole. Pragul de un hectar ar putea fi totuși mai ridicat.

1.8 În privința sistemului de consiliere agricolă, CESE se exprimă în favoarea simplificării propuse de Comisie. Aceasta va permite statelor membre să creeze servicii de consiliere pentru agricultorii mai adaptate, care să nu se limiteze numai la ecocondiționalitate.

2. Contextul avizului

2.1 La articolele 290 și 291, Tratatul de la Lisabona prevede modificarea procedurii de decizie între Comisia Europeană, Consiliu și Parlament cu privire la normele de punere în aplicare a textelor legislative ale UE.

2.2 În propunerile Comisiei privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 73/2009 (plăți directe) și nr. 1698/2005 (dezvoltare rurală) sunt preconizate două tipuri de modificări:

- modificările privind alinierea la Tratatul de la Lisabona;
- modificările privind simplificarea regulamentelor existente în diverse domenii.

2.3 Conform normelor în vigoare, comitologia se bazează pe ex-articolul 202 din tratat, potrivit căruia Consiliul „conferă Comisiei, prin actele pe care le adoptă, competențele de executare a normelor pe care le stabilește. Consiliul poate impune anumite condiții pentru exercitarea acestor competențe și, de asemenea, își poate rezerva dreptul, în anumite cazuri, de a exercita în mod direct competențele de executare”.

2.4 Prin urmare, în prezent, pe baza Deciziei 1999/468 a Consiliului, așa-numită „de comitologie”, patru tipuri de comitete se pronunță asupra proiectelor de texte ale Comisiei.

- comitete consultative;
- comitete de gestionare;
- comitete de reglementare;
- comitete de reglementare cu control.

2.5 Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, ex-articolul 202 dispare și se conturează două tipuri de acte: actele delegate și actele de punere în aplicare.

2.6 Actele delegate (articolul 290): este vorba despre o nouă categorie de acte, „cvasi-legislative”, care completează sau modifică anumite elemente „neesențiale” ale unui act legislativ, această competență fiind atribuită Comisiei de către autoritatea legislativă. Nu este prevăzut un act de punere în aplicare a acestui articol: într-adevăr, tratatul prevede că, în fiecare text legislativ, această delegare va lua forma unui mandat de delegare. Dacă Parlamentul European sau Consiliul formulează obiecțiuni cu privire la un act delegat, acesta nu intră în vigoare.

2.7 Actele de punere în aplicare (articolul 291): sunt acte adoptate de Comisie sau de Consiliu în cazuri speciale temeinic justificate și în domeniul politicii externe și de securitate comune (PESC), pentru a asigura armonizarea punerii în aplicare a actelor obligatorii din punct de vedere juridic ale Uniunii.

2.8 Astfel, implicarea statelor membre în deciziile de punere în aplicare va suporta modificări profunde. Pe de o parte, comitologia clasică, prin care statele membre dețin puterea de negociere, se limitează doar la cazurile în care este indispensabilă armonizarea punerii în aplicare a unui text între statele membre. Pe de altă parte, alte texte, care în prezent sunt de competența comitetelor (cel mai adesea, de reglementare) se va ocupa în viitor doar Comisia.

3. Observații generale asupra implicațiilor articolelor 290 și 291 asupra celor două regulamente

3.1 Propunerile Comisiei modifică semnificativ competențele respective ale Comisiei, ale statelor membre și ale Parlamentului European în ceea ce privește punerea în aplicare a textelor europene.

3.2 CESE acordă o mare importanță consultării părților implicate în procesul de elaborare a textelor europene. Astfel, în cazul actelor delegate, este important să fie consultați experții din statele membre, chiar dacă acestea nu au putere de decizie. Ar fi astfel posibilă o mai bună însușire, în amonte, a normelor și eventuale răspunsuri la problemele apărute.

3.3 În plus, cu toate că acest lucru nu ține de alinierea la Tratatul de la Lisabona, CESE amintește importanța instanțelor de consultare cu părțile implicate din societatea civilă, care sunt grupurile consultative. Este indispensabil ca aceste instanțe de schimb să nu fie repuse în cauză, căci ele dețin un rol esențial în transmiterea expertizei și pozițiilor către Comisie, facilitând totodată, pentru părțile implicate, procesul de însușire în amonte a legislațiilor în curs de elaborare.

3.4 În privința duratei delegării actelor delegate, CESE este de părere că aceasta ar trebui să poată fi întotdeauna precizată.

3.5 CESE constată că linia de demarcație dintre actele delegate și actele de punere în aplicare face obiectul unor interpretări divergente ale Consiliului și Comisiei. De aceea, CESE consideră că alegerea unei proceduri anume pentru fiecare act trebuie făcută pe baza unor criterii clare. Sunt propuse trei criterii la punctele 3.6, 3.7 și 3.8.

3.6 Anumite acte necesită o armonizare a punerii lor în aplicare între statele membre, divergențele de punere în aplicare riscând să ducă la denaturări ale concurenței extrem de dăunătoare bunei funcționări a pieței unice a produselor agricole. Această armonizare a punerii în aplicare este recomandată mai ales în anumite domenii. În această privință, se poate pune întrebarea dacă, de exemplu, actele referitoare la regulile specifice de punere în aplicare a actelor din cadrul celui de-al doilea pilon al PAC (articolele 20 și 36 din Regulamentul nr. 1698/2005) sau măsurile legate de punerea în aplicare a măsurilor din domeniul mediului (de exemplu, articolul 38 din Regulamentul nr. 1698/2005 privind normele specifice de aplicare a plăților pentru dezavantajele rezultate din punerea în aplicare a directivei-cadru privind apa) nu ar trebui incluse în categoria actelor de punere în aplicare, contrar propunerii Comisiei.

3.7 Alte decizii pot necesita o consultare prealabilă a statelor membre, în vederea unei bune înțelegeri reciproce. Acest fapt permite și Comisiei să beneficieze de expertiza statelor membre. Și în acest caz se justifică includerea în categoria actelor de punere în aplicare.

3.8 În anumite domenii, este indispensabil ca deciziile să poată fi adoptate rapid și să se poată reacționa. În aceste cazuri, este recomandată includerea în categoria actelor delegate.

4. Observații specifice privind propunerile de simplificare în contextul modificării Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 (dezvoltare rurală)

4.1 Comisia prevede reducerea numărului de rapoarte pe care statele membre trebuie să i le prezinte cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a planurilor strategice. Această măsură poate constitui o simplificare considerabilă pentru administrațiile statelor membre. Cu toate acestea, CESE atrage atenția asupra importanței menținerii obligației pe care o au statele membre de a raporta în mod regulat cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestor planuri.

4.2 Referitor la facilitarea unei utilizări mai personalizate a serviciilor de consiliere, modificarea propusă de Comisie constituie *a priori* o măsură de simplificare relevantă, prin relaxarea condițiilor de acces la ajutor și prin precizarea că

serviciul de consiliere nu trebuie să se refere în mod obligatoriu la ansamblul ecocondiționalității. Într-adevăr, unul dintre obstacolele principale în calea dezvoltării unui sistem eficient de consiliere agricolă în UE este restricția impusă pentru verificarea aplicării ecocondiționalității ajutoarelor. Astfel, deseori consilierul agricol este perceput ca un controlor de către agricultori.

4.3 În ceea ce privește facilitarea utilizării plăților de către statele membre pentru a crea zone care să asigure o continuitate „ecologică” între zonele Natura 2000, Comitetul consideră că ar trebui stabilită o legătură clară între măsurile specifice propuse și cerințele privind speciile și habitatele prioritare la nivel național și european.

5. Observații specifice privind propunerile de simplificare în contextul modificării Regulamentului (CE) nr. 73/2009 (plăți directe)

5.1 CESE consideră că eforturile de simplificare nu ar trebui să se refere doar la administrație, ci ar trebui să poată simplifica și activitatea agricultorilor.

5.2 Curtea de Conturi Europeană a criticat politica ecocondiționalității ajutoarelor într-un raport special, publicat în 2008. Curtea recomandă în special simplificarea cadrului juridic. CESE sprijină această recomandare.

5.3 Comisia preconizează să nu impună declararea tuturor suprafețelor agricole exploatate în cazul agricultorilor care au o exploatare cu suprafață totală mai mică de un hectar. CESE este în favoarea acestei măsuri de simplificare în avantajul exploatarelor foarte mici, pentru care costul controalelor poate fi disproporționat. Cu toate acestea, pragul de un hectar ar putea să crească.

5.4 De asemenea, CESE consideră că metodele de efectuare a controalelor în exploatarele agricole ar trebui să fie mai flexibile. Data efectuării controlului și timpul petrecut de controlor pe exploatare ar trebui să poată fi adaptate în anumite cazuri, în funcție de necesitățile agricultorului. Concret, este inacceptabil ca, din cauza unui control stabilit la o dată nepotrivită, agricultorul să suporte pierderi financiare din cauza obligației de a fi disponibil în ziua respectivă.

Bruxelles, 16 februarie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON